

С. В. Говорун

аспірант кафедри державного управління та місцевого самоврядування
Дніпропетровського регіонального інституту державного управління
Національної академії державного управління при Президентові України

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСАМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОПЕРАТИВНО-РЯТУВАЛЬНИХ СИЛ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

У статті розглянуто стан державного управління процесами забезпечення оперативно-рятувальних сил цивільного захисту у системі Державної служби України з надзвичайних ситуацій. На підставі статистичних даних за 2013–2016 рр. щодо чисельності оперативно-рятувальної служби, кількості пожежно-рятувальних підрозділів, виділення коштів із загального фонду Державного бюджету України на утримання цієї служби побудовано графіки залежностей та кількісно розраховані тенденції, що наразі простежуються у державному управлінні у цій сфері. Розраховано реальний стан фінансування в еквіваленті до курсу американського долара у 2013 і 2016 рр. Зроблено висновок, що державне управління забезпеченням оперативно-рятувальних сил цивільного захисту нині має стійку тенденцію до погіршення. Автор вважає, що на теперішньому етапі необхідно кардинально змінити підхід до державного управління процесами забезпечення оперативно-рятувальних сил цивільного захисту з метою запобігання руйнуванню існуючої системи реагування та ліквідації надзвичайних ситуацій взагалі та гасіння пожеж зокрема.

Ключові слова: державне управління, державний бюджет України, цивільний захист, фінансування, оперативно-рятувальні сили, пожежно-рятувальні підрозділи, газодимозахисна служба.

Постановка проблеми. На сьогодні державне управління процесами забезпечення протипожежної безпеки є архаїчним, оскільки фінансування не покриває реальних потреб та не стимулює до якісної та ефективної роботи пожежних загонів, зокрема пожежно-рятувальних підрозділів. Аналіз причин виникнення такого стану показав, що низьке забезпечення належного рівня пожежної безпеки в Україні зумовлене не тільки зношеністю пожежно-технічного озброєння, недосконалим підбором штатних одиниць, низьким фінансовим забезпеченням, але й прорахунками та недоліками в управлінні центральних та місцевих органів виконавчої влади.

Державне управління процесами запобігання надзвичайним ситуаціям де-факто є неперервним та всеохоплюючим у часі, а де-юре, відповідно до діючого Законодавства України, – спорадичним, що, на нашу думку, є одним із головних непорозумінь, яке заважає приймати правильні державно-управлінські рішення і будувати ефективну систему протидії та запобігання пожежам. Тому «необхідно створити комплекс заходів, який буде здатний зруйнува-

ти механізм, що блокує можливість ефективних дій у системі національної безпеки взагалі та пожежної безпеки зокрема» [14].

Зазначене й зумовило актуальність цього дослідження, визначило мету та завдання, які полягають у вивченні реального стану чисельності оперативно-рятувальної служби, кількості пожежно-рятувальних підрозділів та їх фінансування, що дає змогу визначити напрями удосконалення державного управління пожежною безпекою.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У ході аналізу наукової літератури ми зробили висновок, що вирішення проблеми забезпечення пожежної безпеки, її управлінські аспекти вже тривалий час є предметом досліджень багатьох українських науковців таких як: М.В. Андрієнко [4], В.В. Бєгун [5], Є.П. Буравльов [6], І.П. Кринична [13], В.О. Костенко [12], М.В. Сіцинська [23], В.В. Ковалишин [11], Р.В. Климась, Д.Я. Матвійчук [9], А.В. Михайлова, В.В. Нижник [19], О.П. Якименко [10] та ін. Проте впровадження новітніх форм та методів державного регулювання системи пожежної безпеки, зокрема управління виділенням державних коштів на

потреби оперативно-рятувальних сил цивільного захисту, їх кількісний та якісний склад, дерегулювання економіки в цій сфері у більшості вказаних авторів подається лише оглядово.

Мета статті. На основі аналізу статистичних даних функціонування та фінансування оперативно-рятувальної служби та пожежно-рятувальних підрозділів запропонувати комплекс ефективних заходів державного управління процесами забезпечення оперативно-рятувальних сил цивільного захисту України.

Виклад основного матеріалу. Функція «цивільного захисту» як запобігання надзвичайним ситуаціям, з огляду на частоту їх виникнення (у середньому 153 на рік¹), стає спорадичною та одномоментною із направленням вектору дій на конкретну надзвичайну ситуацію, у той же час функція держави, направлена на боротьбу з пожежами (у середньому 71 048 на рік) має всі ознаки системи масового обслуговування зі стаціонарним пуасонівським потоком вхідних подій [7].

Так, на 30 червня 2017 р. у системі Державної служби України з надзвичайних ситуацій (далі – ДСНС) налічувалось 22 404 особи у складі газодимозахисної служби [1] або оперативно-рятувальних сил цивільного захисту, хоча загальна чисельність працівників ДСНС на ту ж саму дату складала 61 001 особи, із яких 43 442 – особи рядового та начальницького складу і майже половина від цієї кількості, 17 559, – державних службовців та інших працівників [16].

Саме працівники газодимозахисної служби і є тими пожежниками-рятувальниками, котрі безпосередньо здійснюють як гасіння пожеж, так і ліквідацію надзвичайних ситуацій. Парадоксальність трактування цих двох дефініцій (пожежа та надзвичайна ситуація), а також неврегульованість та існуючі прогалини у нормативно-правовому полі у цих питаннях в українському законодавстві були детально розглянуті у статті «Парадокси державного управління у сфері пожежної безпеки в Україні» [8].

Треба зауважити, що наявна кількість особового складу газодимозахисної служби, виходячи із деяких особливостей функціонування служби, більш-менш рівномірно розподілена по 1 127 пожежних частинах [17] по всій території України, котрі, у свою чергу, розташовані більш

компактно у містах і розпорошені по території сільських населених пунктів областей.

Тому вся їх робота, принцип і спосіб дій направлені на ліквідацію пожеж, що виникають на території, обмеженій районом і підрайоном виїзду пожежно-рятувального підрозділу, і ліквідацію надзвичайних ситуацій, середньоарифметична кількість яких становить 0,215% від відповідної кількості пожеж. Також ці завдання можуть виконувати створені для таких цілей спеціальні формування ДСНС на особливий період – зведеними загонами із числа тих же осіб зі складу газодимозахисної служби, які виконують бойові задачі на тій же пожежно-рятувальній техніці, яка знаходиться на озброєнні у тих же пожежно-рятувальних підрозділах і використовується для виконання повсякденних функцій пожежогасіння.

Водночас пожежно-рятувальна техніка не завжди здатна ефективно виконувати відведені їй функції.

Наведені спостереження і висновки також були названі як основні причини виникнення проблеми, на розв'язання якої спрямована Стратегія реформування системи Державної служби з надзвичайних ситуацій, що була схвалена урядом України (розпорядженням Кабінету Міністрів України від 25 січня 2017 р. N 61-р) [22].

Так, згідно з інформацією ДСНС [18], за I півріччя 2017 р. для забезпечення діяльності цивільного захисту було виділено 21 243,7 тис. грн, тобто, при кількості особового складу газодимозахисної служби у 22 404 особи, у середньому на кожну особу у I півріччі 2017 р. припадає 948 грн 21 коп., або 158 грн 04 коп. на місяць.

За весь попередній 2016 р. на ці цілі було виділено ще менше коштів, а саме – 29 639, 7 тис. грн із розрахунку на 22 210 осіб газодимозахисної служби, що у перерахунку на одну особу складає 1 334 грн 52 коп. на рік, тобто 111 грн 21 коп. державних витрат на одну особу на один місяць діяльності.

Для порівняльного аналізу наведемо дані Державної служби статистики України.

Згідно з даними Держкомстату, середньомісячний наявний дохід у розрахунку на одну особу у 2016 р. становив 2 967 грн 50 коп. [24, с. 20], що у 26,68 разів більший, ніж сучасне державне забезпечення потреб газодимозахисної служби із розрахунку на одну особу.

У табл. 1 наведено дані щодо кількості газодимозахисників та пожежно-рятувальних під-

¹ Розраховано автором особисто на підставі щорічних даних «Аналіз масиву обліку карток пожеж (POG_STAT)» як середньоарифметичне за період 2013–2016 рр. [1]

Таблиця 1

Зведені дані, що характеризують структурно-чисельний склад та державне управління забезпеченням оперативного рятувальних сил цивільного захисту ДСНС України у 2013–2017 рр.

Роки	Чисельність особового складу газодимозахисної служби ДСНС України, осіб	Сума коштів на утримання газодимозахисної служби ДСНС України, тис. грн	Сума коштів, виділених на утримання одного співробітника газодимозахисної служби, тис. грн	Витрати державного бюджету України із загального фонду на утримання ДСНС України, тис. грн	Кількість пожежно-рятувальних підрозділів ДСНС України
2013	24 210	16 504,90	0,6817	3 451 921,00	1 131
2014	23 919	19 264,10	0,8054	3 378 130,00	1 120
2015	22 153	21 783,30	0,9833	3 827 490,90	1 133
2016	22 354	29 639,70	1,3259	4 914 565,50	1 140
I півріччя 2017	22 404	21 243,70	0,9482	3 612 939,80	1 127
Всього за 2013–2016 рр. та I півріччя 2017 р.		108 435,70		19 185 047,20	
Середнє значення відповідних показників у період 2013–2016 рр.	23 159	21 798,00		3 893 026,85	1 131

розділів, виділення коштів із загального фонду державного бюджету України на утримання ДСНС та на забезпечення діяльності сил цивільного захисту (газодимозахисної служби) у 2013–2017 рр.²

Як видно із табл. 1, загальна чисельність особового складу газодимозахисної служби ДСНС за період 2013–2016 рр. утримується без особливих коливань і водночас має стійку тенденцію до зниження від 24 210 осіб у 2013 р. до 22 354 осіб, із мінімальним показником у 22 153 у 2015 р.

У цей же час простежується дуже дивна тенденція у державному управлінні, яка при стрімкому, і, головне, стійкому зростанні кількості пожеж від показника у 61 114 пожежі у 2013 р. [2, с. 1] до 74 221 у 2016 р. [3, с. 1] на території України, спрямована на зменшення кількості особового складу газодимозахисної служби.

Таке зменшення кількості особового складу газодимозахисної служби і кількості пожежно-рятувальних підрозділів можна було б пояснити ростом ефективності процесу державного управління у цій сфері, який, насамперед, залежить від суми витрачених на нього коштів, що зазначено у стовпчику 4 «Сума коштів, виділених на утримання одного співробітника газодимозахисної служби, тис. грн» табл. 1, з якого видно, що сума виділених коштів зростає із середньоарифметичного показника у 0,6817 тис. грн у 2013 р. до 1,3259 тис. грн у 2016 р.

Але, якщо ми виразимо ці дані в еквіваленті до курсу американського долара у 2013 р. (на 27.12.2013 р.), який становив 8,29 грн/долар [20]³, а у 2016 р. (на 29.12.2016 р.) він становив уже 27,19 грн/долар [21] то ми помітимо велику різницю і падіння курсу національної валюти України відносно тієї грошової одиниці, яка застосовується у міжнародних розрахунках, а також для оцінки величини державних бюджетів країн і величини інвестицій як в економіку країни в цілому, так і в окремі її галузі (ДСНС України, фінансування діяльності оперативного-рятувальних сил цивільного захисту).

Просте співвідношення цих двох показників середньозважених курсів показує, що реальна цінність гривні впала у 3,28 рази. Якщо фінансування на одного співробітника газодимозахисної служби у 2013 р. становило 82,23 американського долара, то у 2016 р. скоротилося

² Дані за 2017 рік наведено за I-е півріччя, станом на 30.06.2017 року.

³ Надано середньозважений показник курсу.

до 48,64 – тобто у 1,68 рази. Кількість пожеж зросла у 1,214 рази. І, якщо співвідношення реального фінансування оперативно-рятувальних сил цивільного захисту (газодимозахисної служби) у 2013–2016 рр., що виражене в американських доларах, має від’ємне значення (зі знаком «мінус»), а зростання кількості пожеж – позитивне (зі знаком «плюс»), то загальний добуток цих двох показників матиме від’ємне значення і буде становити «-2,04».

Реальне фінансування оперативно-рятувальних сил цивільного захисту (газодимозахисної служби), з урахуванням кількості пожеж, які виникли на території України, скоротилося у 2016 р., порівняно із 2013 р., у 2,04 рази і становило на кінець 2016 р. еквівалент 48,64 американського долара.

На рис.1, виходячи із даних, наведених у табл. 1, представлено графік середнього річного виділення коштів на забезпечення діяльності сил цивільного захисту із розрахунку на одну особу газодимозахисної служби. На ньому цілком виразно відображено динаміку виділення державою коштів на дані цілі.

Загалом, ми можемо спостерігати деяке підвищення рівня забезпечення діяльності сил

цивільного захисту, але динаміка зміни індексу споживчих цін [24, с. 8] вказує на їх стрімке зростання, котре значно випереджає динаміку зростання індексу виділення коштів, що й ілюструє графік на рис. 2.

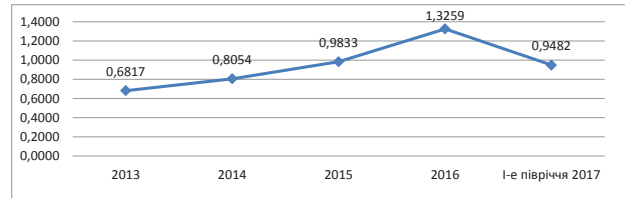

Рис. 1. Графік середнього річного виділення коштів на забезпечення діяльності сил цивільного захисту із розрахунку на одну особу газодимозахисної служби на рік (тис. грн)

На рис. 2 ми спостерігаємо стрімке зростання індексу споживчих цін у 2015 р. порівняно з 2014 р. із показником 1,433 (третій стовпчик, нижній рядок таблиці під графіком), у той же час показник індексу виділення коштів на забезпечення діяльності сил цивільного захисту склав усього 1,221 (третій стовпчик, середній рядок таблиці під графіком), що дає співвідношення 1,433 / 1,221 що дорівнює 1,174 у числовому вигляді.

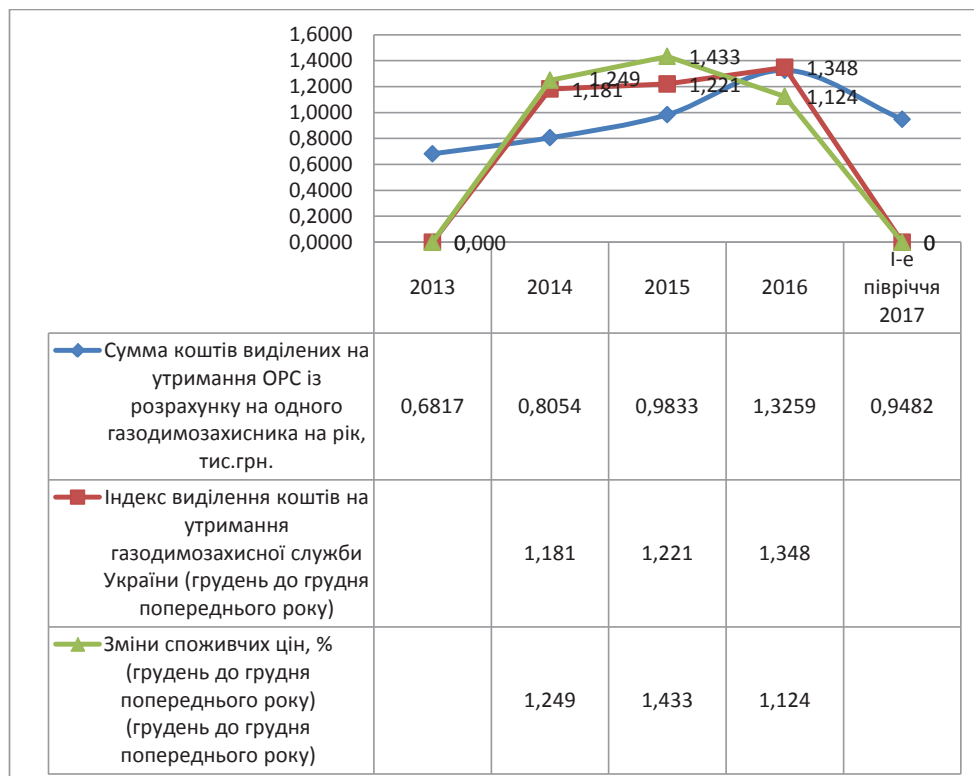

Рис. 2. Співвідношення індексів споживчих цін та індексів виділення коштів на забезпечення діяльності сил цивільного захисту, а також виділення коштів на забезпечення діяльності сил цивільного захисту із розрахунку на одну особу газодимозахисної служби на рік (тис. грн)

Тобто, в цілому зростання індексу споживчих цін в Україні випереджає зростання індексу виділення коштів на забезпечення діяльності сил цивільного захисту.

Таке занедбане становище, в якому опинилися оперативно-рятувальні сили цивільного захисту, зокрема газодимозахисна служба, яка займається гасінням пожеж та ліквідацією надзвичайних ситуацій, пов'язане, на наш погляд, із невизначеним колом суб'єктів і об'єктів державного управління у сфері пожежної безпеки в Україні, а також змішуванням дефініцій «цивільний захист» та «пожежна безпека».

Курс, взятий у Стратегії реформування системи Державної служби України з надзвичайних ситуацій [22], спрямований на передачу майнових комплексів служби на баланс органів місцевого самоврядування (далі – ОМС) та створення і утримання за їх рахунок нових добровольчих пожежно-рятувальних частин, призведе до ще більшого погіршення стану фінансування оперативно-рятувальних сил цивільного захисту.

Зі збільшенням загальної кількості пожеж в Україні, що має тенденцію до зростання з кожним наступним роком, таке «розпорошення» і без того жалюгідного фінансування призведе до повної втрати контролю над ефективністю реагування, гасіння та ліквідації пожеж та надзвичайних ситуацій.

Висновки і пропозиції. На підставі проведеного аналізу стану фінансування оперативно-рятувальних сил цивільного захисту, зокрема, газодимозахисної служби, тенденції виникнення пожеж в Україні, ми зробили висновок, що державне управління забезпеченням оперативно-рятувальних сил цивільного захисту можна оцінити як «незадовільне» та таке, що має стійку тенденцію до погіршення.

Стратегічні рішення щодо подальшого розвитку ДСНС, котрі приймаються на вищих щаблях органів державної влади, мають дезорганізуючий негативний характер та призводять до руйнування залишків колись потужної та дієздатної системи реагування, а саме: гасіння та ліквідації пожеж і надзвичайних ситуацій.

Отже, пропонуємо створити комплекс ефективних заходів державного управління процесами забезпечення оперативно-рятувальних сил цивільного захисту України, який зможе:

1) Кардинально змінити підхід до державного управління забезпеченням оперативно-рятувальних сил цивільного захисту, який дотепер здійснюється за «залишковим принципом»,

на такий, який буде засновано на чіткому розумінні реальних потреб цієї служби, ретельному підрахуванні дійсних, а не нормативних витрат, а також на принципах планування «знизу – вгору» і відповідатиме встановленим обсягам забезпечення у провідних європейських країнах.

2) Передбачити у Державному бюджеті України витрати на забезпечення діяльності оперативно-рятувальних сил цивільного захисту не менше, ніж 1% від ВВП України.

3) Скоротити кількість державних службовців та інших працівників, а також кількість осіб рядового та начальницького складу, що числяться у системі ДСНС, але не мають відношення до газодимозахисної служби.

4) Заборонити передачу майнових комплексів ДСНС на баланс ОМС.

5) Створити добровольчі (волонтерські) пожежні частини виключно за умови нового будівництва або відновлення та реінжинірингу існуючих будівель та споруд, котрими володіють або мають право на управління ОМС.

Таким чином, на нашу думку, за умови виконання всього вище переліченого комплексу заходів, можливі ефективні зрушення у сфері державного управління забезпеченням оперативно-рятувальних сил цивільного захисту та їх відповідного функціонування.

Список використаної літератури:

1. Аналіз масиву обліку карток пожеж (POG_STAT) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.undicz.mns.gov.ua>.
2. Аналіз масиву обліку карток пожеж за 12 місяців 2013 року (POG_STAT) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://undicz.dsns.gov.ua/files/Статистика/2013/AD_12_13.pdf.
3. Аналіз масиву обліку карток пожеж за 12 місяців 2016 року (POG_STAT) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://undicz.dsns.gov.ua/files/2017/2/2/AD_12_2016.pdf.
4. Андрієнко М.В. Механізми державного управління пожежною безпекою в Україні. Дис. ... док. держ. упр. : спец. 25.00.02 / М.В. Андрієнко – К. : ІДУСЦЗ, 2015. – 347 с.
5. Бєгун В.В., Лифар В.О. Модернізація державного управління безпекою – необхідна умова розвитку суспільства. // Модернізація державного управління та європейська інтеграція України : матер. Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю. – К., 2013. – Т. 2. – С. 94–97.
6. Буравльов Є.П. Управління техногенною безпекою України / Є.П. Буравльов, В.В. Гетьман. – Київ : Інститут проблем національної безпеки РНБО України, 2006. – 235 с.

7. Говорун С.В. Державне управління системою забезпечення пожежної безпеки в Україні з точки зору системи масового обслуговування / С.В. Говорун // Східна Європа: економіка, бізнес та управління. – 2017. – № 7 – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу : http://easterneurope-ebm.in.ua/journal/7_2017/41.pdf.
8. Говорун С.В. Парадокси державного управління у сфері пожежної безпеки в Україні / С.В. Говорун // Наукові праці. Серія : Державне управління. – Vol. 298, № 286, листопад 2017. – Вид-во ЧНУ ім. П. Могили. – С. 34–42.
9. Климась Р.В. Аналіз пожеж і причин виникнення їх в Україні в 2012 році / Р.В. Климась, Д.Я. Матвійчук // Пожежна безпека. – № 2(161). – 2013. – С. 24–26.
10. Климась Р.В. Удосконалення методичних підходів до оцінювання пожежного ризику / Р.В. Климась, В.В. Ніжник, О.О. Сізіков, О.П. Якименко, А.В. Нетребя, Н.М. Довгошеева // Науковий вісник: цивільний захист та пожежна безпека. – 2016. – № 2. – С. 83–88. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/sbcps_2016_2_15.
11. Ковалишин В.В. Вдосконалення наглядової діяльності у сфері пожежної безпеки набирає обертів / В.В. Ковалишин, В.В. Бегун, Р.В. Климась, А.В. Михайлова // Пожежна безпека [Електронний ресурс]. – № 161. – 2013. – С. 20–21.
12. Костенко В.О. Діяльність місцевої влади у сфері цивільного захисту і надзвичайних ситуацій в контексті реформи місцевого самоврядування в Україні / В.О. Костенко // Теорія та практика державного управління : зб. наук. пр. – Х. : ХарПІ НАДУ, 2014. – № 2(45). – С. 158–166.
13. Кринична І.П. Потенційно-небезпечні об'єкти як головні цілі терористичних атак в Україні. Sciences of Europe. – Prague, 2016. – P. 121–125.
14. Кринична І.П., Говорун С.В. Організаційно-правові та функціональні засади державного управління пожежною безпекою країни / І.П. Кринична, С.В. Говорун // Публічне урядування [Електронний ресурс]. – 2016. – № 1. – С. 146–156. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/pubm_2016_1_14.
15. Лист ДНЧН України від 19.08.2017 року № 02-11866/172 «Про надання інформації».
16. Лист ДНЧН України від 19.08.2017 року № 02-11894/281 «Про надання інформації».
17. Лист ДНЧН України від 19.08.2017 року № 02-11895/281 «Про надання інформації».
18. Лист ДНЧН України від 21.08.2017 року № 03-11967/202 «Про надання інформації».
19. Михайлова А.В., Ніжник В.В. Щодо зарубіжного досвіду з визначення пожежного ризику / А.В. Михайлова, В.В. Ніжник // Науковий вісник УкрНДІПБ, № 1(27). – 2013. – С.100–105.
20. Мінфін. Архів валютних курсів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://index.minfin.com.ua/arch/?bankua&2013-12-27>.
21. Мінфін. Архів валютних курсів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://index.minfin.com.ua/arch/?bankua&2016-12-29>.
22. Розпорядження Кабінету Міністрів України № 61-р від 25.01.2017 року. «Про схвалення Стратегії реформування системи Державної служби України з надзвичайних ситуацій» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/KR170061.html.
23. Сіцинська М.В. Державне управління у сфері цивільного демократичного контролю над сектором безпеки і оборони України. Дис. ... док. держ. упр. : спец. 25.00.02 / М.В. Сіцинська – К., 2014. – 561с.
24. Соціально-економічний розвиток України за січень–лютий 2017 року. Держстат України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2017/so_ek_r_u/soekru_u/arh_soekru_17.htm.

Говорун С. В. Государственное управление процессами обеспечения оперативно-спасательных сил гражданской защиты Украины

В статье рассмотрено состояние государственного управления обеспечением оперативно-спасательных сил гражданской защиты в системе Государственной службы Украины по чрезвычайным ситуациям. На основании статистических данных за 2013–2016 гг. о численности оперативно-спасательной службы, количества пожарно-спасательных частей, выделение средств из общего фонда Государственного бюджета Украины на содержание этой службы построены графики зависимостей и количественно рассчитаны тенденции, которые прослеживаются в государственном управлении в этой сфере. Рассчитано реальное состояние финансирования в эквиваленте к курсу американского доллара в 2013 и 2016 гг. Сделано вывод, что государственное управление обеспечением оперативно-спасательных сил гражданской защиты в настоящее время можно оценить как «крайне неудовлетворительное», а также имеющее тенденцию к устойчивому ухудшению. Автор считает, что на нынешнем этапе крайне необходимо кардинально изменить подход к государственному управлению обеспечением оперативно-спасательных сил гражданской защиты, чтобы предотвратить окончательное разрушение существующей системы реагирования, тушения пожаров и ликвидации чрезвычайных ситуаций.

Ключевые слова: финансирование, газодымозащитная служба, государственный бюджет Украины, пожарно-спасательная часть.

Govorun S. V. Public administration of the processes of ensuring the operational-rescue forces of Ukrainian's civil defenses

The article considers the condition of public administration of the provision of operational and rescue civil defense forces in the system of The State Emergency Service of Ukraine. Based on the statistics for 2013–2016 on the number of rescue operations, the number of fire and rescue units, the allocation of funds from the general fund of the State Budget of Ukraine for the maintenance of this service, dependency curves are constructed and the trends that exist in public administration in this sphere. The real state of financing is calculated in equivalent to the US dollar rate in 2013 and 2016. As a conclusion, it is statements that the public administration of the provision of operational and rescue civil defense forces can now be assessed as “extremely unsatisfactory” and tending to a sustained deterioration. The author believes that at the present stage it is extremely necessary to radically change the approach to state management of the provision of operational and rescue civil protection forces in order to prevent the final destruction of the existing system of response, firefighting and emergency response.

Key words: financing, gas-fence service, State Budget of Ukraine, Fire Department.